

IZVJEŠĆE

O FINACIJSKOJ REVIZIJI MINISTARSTVA OBRANE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU

Broj: 01-02-07-16-1-549/11

Sarajevo, lipanj 2011. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
II. NALAZI I PREPORUKE	5
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama.....	6
3. Sustav internih kontrola	7
4. Proračun	9
5. Financijska izvješća	10
6. Pregled rashoda proračuna.....	10
6.1. Tekući izdaci	11
6.2. Kapitalni izdaci	22
6.3. Tekući grantovi	23
7. Bilanca stanja.....	24
8. Javne nabave.....	26
9. Prihodi	29
10. Ostalo.....	29
11. Korespondencija	30
III. PRIVITAK.....	31
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	31
Izjava o odgovornostima rukovodstva	
Pregled rashoda proračuna za 2010. godinu	
Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća i usuglašenosti poslovanja s odgovarajućim zakonima i propisima za godinu koja se završava 31. prosinca 2010. godine u **Ministarstvu obrane Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno osigurati da su finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima usuglašene s odgovarajućim zakonima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je navedeno pod točkom 6. Izvješća, pojedine pozicije izdataka nisu iskazane po strukturi određenoj proračunom i Pravilnikom o računovodstvu proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
2. Kao što je navedeno pod točkom 6.1. Izvješća, izdaci na temelju naknada troškova uposlenih, uporabe službenih vozila, unajmljivanja stanova i usluga reprezentacije nisu izvršeni sukladno važećim propisima.
3. Kako je navedeno pod točkom 7. Izvješća popis imovine, obveza i potraživanja nije izvršen sukladno važećoj regulativi.
4. Kao što je navedeno pod točkom 8. Izvješća nije uspostavljen efikasan i pouzdan sustav javnih nabava.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte navedene u Temelju za mišljenje sa rezervom, financijska izvješća Ministarstva prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na 31. prosinca 2010. godine i rezultate poslovanja i izvršenja proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima bile su u svim značajnim aspektima usuglašene sa odgovarajućim zakonima i propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Temelju za mišljenje sa rezervom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući dalju rezervu, skrećemo pozornost na:

- važnost rješavanja pitanja raspolaganja imovinom (točka 3. Izvješća);
- neizvjesnost u vezi sa potencijalnim obvezama (točka 10. Izvješća).

Sarajevo, 27.06.2011. godine

Zamjenica glavnog revizora

Božana Trninić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Ministarstvo je osnovano Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine¹. Prema odredbama članka 15.a Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine² i članka 13. Zakona o obrani³ Ministarstvo je mjerodavno za:

- stvaranje i održavanje obrambenog kapaciteta, kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine,
- nadzor nad svim aspektima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine,
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima vezano za pitanja obrane,
- izradu, pregled i ažuriranje obrambene politike Bosne i Hercegovine koju odobrava Predsjedništvo Bosne i Hercegovine,
- izradu i odobravanje politika i propisa u pogledu organizacije, administracije, obuke, opremanja i uporabe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine,
- osiguravanje da Bosna i Hercegovina poštuje međunarodne obveze vezano za pitanje obrane,
- aktiviranje jedinica rezervnog sastava i kategorija rezervista za sve operacije, izuzev planirane obuke,
- razmještaj ili uporabu bilo kojeg dijela Oružanih snaga van Bosne i Hercegovine za sve operacije ili aktivnosti obuke,
- izdavanje instrukcija načelniku Zajedničkog stožera Bosne i Hercegovine za uporabu ili razmještanje bilo koje jedinice Oružanih snaga unutar Bosne i Hercegovine za potrebe koje nisu obuka,
- uspostavljanje postupaka za odobravanje vojne pomoći civilnim vlastima u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, po ovlaštenju danom od Predsjedništva Bosne i Hercegovine,
- ustanovljavanje postupaka koji osiguravaju transparentnost dužnosti Ministarstva i ostale mjerodavnosti definirane u Zakonu.

Odredbama Zakona o obrani definirane su organizacijske i administrativne, te komandne mjerodavnosti ministra obrane koje su predmet vrhovne komande i kontrole Predsjedništva BiH. Ministarstvo obrane popunjava se državnim službenicima, uposlenicima i profesionalnim vojnim osobljem raspoređenim u Ministarstvo obrane, sukladno važećim zakonima i Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu predlaže Ministarstvo, a potvrđuje ga Vijeće ministara BiH. Prema važećem Pravilniku u okviru Ministarstva sistematizirana su radna mjesta za 385 uposlenika.

Veličinu, strukturu i lokaciju Oružanih snaga BiH predlaže ministar obrane, a prijedlog usvaja Predsjedništvo BiH. Zakon o obrani definira Zajednički stožer Oružanih snaga BiH kao stručni stožer potčinjen ministru obrane, koji je odgovoran za planiranje, organiziranje i provođenje direktiva i naredbi ministra obrane. Oružane snage sastoje se od profesionalnog vojnog osoblja, pripadnika rezervnog sastava koji su angažirani u vojnu službu, civilnih osoba i kadeta.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 42/03

² Službeni glasnik BiH broj: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09

³ Službeni glasnik BiH, broj 88/05

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je financijsku reviziju Ministarstva za 2009. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji, te izrazio mišljenje sa rezervom na financijske izvješća i zakonitost poslovanja vezano za realizaciju pojedinih rashoda, provođenje procedura javnih nabava, popis sredstava i imovine, evidentiranje potraživanja i obveza.

Ministarstvu su predložene preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nepravilnosti u daljem poslovanju.

Ministarstvo je dostavilo odgovor Uredu sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2009. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvješću o reviziji za 2009. godinu te uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke:

- Poduzete su određene aktivnosti na unaprjeđenju rada interne revizije, mada to još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini.
- Izdaci po osnovu putnih troškova evidentirani su u obračunskom razdoblju u kome su i nastali.
- Prema raspoloživim informacijama raskinuti su ugovori o iznajmljivanju prostora (kantina) vanjskim dobavljačima za pružanje ugostiteljskih usluga.
- Obavljene su konsultacije sa Ministarstvom financija i trezora BiH vezano za definiranje načina informiranja o potencijalnim obvezama.

Preporuke čija je realizacija u tijeku:

- Ministarstvo je poduzelo aktivnosti iz svoje mjerodavnosti na rješavanju pitanja imovine, međutim i dalje postoje određena neriješena pitanja koja su dio opće problematike državne imovine.
- Započete su aktivnosti na izradi dokumenta 'Pregled obrane BiH' kojim se utvrđuje trenutno stanje cjelokupnog sustava obrane i definiraju planovi za reorganizaciju i modernizaciju, ciljevi i integracija u globalne sustave sigurnosti.
- Iako Ministarstvo vrši kontrolu naknada za odvojeni život i smještaj profesionalnog vojnog osoblja još uvijek nije uspostavljen dovoljno efikasan sustav internih kontrola.
- U tijeku 2010. godine, Ministarstvo je primjenjivalo različita rješenja po osnovu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz sa posla i na posao, ali je neophodno kontinuirano provoditi analize u cilju racionalizacije ovih troškova.
- Pravovremeno se donose rješenja o naknadi prekoračenja vezanih za korištenje telefonskih usluga, ali i dalje nije osigurano praćenje potrošnje za sve uposlene koji koriste ovo pravo.
- Provode se aktivnosti na uspostavljanju ažurnijeg pravdanja sredstava odobrenih za vojno-diplomatska predstavništva.
- Poduzete su aktivnosti na rješavanju pitanja zaostalih obveza na temelju troškova energije i komunalnih usluga iz ranijeg razdoblja, kao i na usuglašavanju ostalih obveza sa dobavljačima.

Nerealizirane preporuke:

- Nije uspostavljano ažurno dostavljanje dokumentacije za potrebe računovodstvenog evidentiranja, a što ima za posljedicu da se u tekućem razdoblju evidentira i plaća dio obveze iz prethodne fiskalne godine, odnosno da dio obveze iz tekuće godine ostaje za evidentiranje i plaćanje na teret proračuna naredne godine.
- Ne može se pouzdano potvrditi da su svi izdaci za hranu evidentirani u obračunskom razdoblju u kome su nastali.
- Nije uspostavljen efikasan sustav planiranja ulaganja u objekte, niti su definirani kriteriji po kojima je moguće razgraničiti izdatke za tekuće održavanje od izdataka za rekonstrukciju i investicijsko održavanje objekata i opreme.
- Nije uspostavljen efikasan sustav praćenja izdataka za reprezentaciju.
- Popis sredstava nije izvršen sukladno relevantnim propisima.
- Nije uspostavljen efikasan i pouzdan sustav javnih nabava.

3. Sustav internih kontrola ⁴

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usuglašenost poslovanja sa zakonima i propisima. Temelj za funkcioniranje sustava internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja čija je polazna osnova donošenje adekvatnih propisa i postavljanje adekvatne organizacijske strukture.

Ponovo skrećemo pozornost na činjenicu da je još uvijek prisutno neriješeno pitanje raspolaganja nepokretnom i pokretnom imovinom, a što je jedan od otežavajućih čimbenika na postizanju programskih ciljeva i predstavlja rizik za efikasno i transparentno upravljanje javnim financijama. Neriješeno pitanje mjerodavnosti nad nepokretnom imovinom, koje je jedan od segmenata opće problematike državne imovine, iziskuje i dalje značajno angažiranje ljudskih i materijalnih resursa Ministarstva u održavanju i osiguranju velikog broja objekata i lokacija čiji status nije riješen. Tijekom 2010. godine nastavljene su aktivnosti na definiranju detaljnih spiskova pokretne imovine i njene podjele na perspektivnu i neperspektivnu, te na definiranju prijedloga postupaka za njeno rješavanje. Međutim, nepreuzimanje neperspektivne nepokretne i pokretne imovine od strane ostalih mjerodavnih institucija zahtjeva angažiranje dodatnih resursa Ministarstva na osiguranju ove imovine. Ministarstvo u Izvješću o radu navodi da neuspješna implementacija Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obvezama na pokretnoj imovini, koja će i dalje služiti za potrebe obrane, je jedan od čimbenika zbog koga nije postignut značajan napredak u procesu planiranih integracija u NATO.

Neriješen status imovine osim problema angažiranja sredstava za održavanje i osiguranje iste, predstavlja i problem sa aspekta knjigovodstvenih evidencija i vršenja popisa, a što sve zajedno predstavlja izuzetno visok rizik za eventualne zlouporabe i nesavjestan odnos pri raspolaganju imovinom. Kako je konstatirano i u prethodnim revizijskim izvješćima iz objektivnih razloga neriješenog statusa imovine Ministarstvo u

⁴ Sustav internih kontrola je jedinstven proces kojeg uvodi rukovodstvo i uposleni institucije, a osmišljen je za pružanje razumnog uvjerenja da se u izvršavanju misije institucije postižu sljedeći opći ciljevi: efikasne poslovne operacije, pouzdano financijsko izvješćivanje, usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima i zaštita imovine.

poslovnim knjigama nema evidentirana početna stanja imovine, odnosno nema vrijednosno evidentiranu imovinu preuzetu od entitetskih ministarstava, ali raspolaže sa određenim evidencijama stalnih sredstava u naturalnom obliku. U poslovnim knjigama Ministarstva evidentirana su samo ulaganja u određene objekte i nabavu opreme izvršenu iz proračuna institucija i međunarodnih obveza BiH. Uvažavajući sve objektivne okolnosti, ipak skrećemo pozornost i na određene subjektivne slabosti u smislu da za tekuću proračunsku godinu nije izvršen odgovarajući popis imovine koji bi poslužio kao podloga za poređenje knjigovodstvenog i stvarnog stanja, bar onog dijela imovine evidentiranog u poslovnim knjigama (vidjeti točku 7. Izvješća).

Vezano za računovodstvene evidencije Ministarstva utvrđeno je da poslovne knjige nisu u dostatnoj mjeri ažurno i uredno vođene (napominjemo kako tijekom 2010. godine nije bilo popunjeno radno mjesto šefa računovodstva). Naprimjer, na određenim kontima su uočena knjiženja koja se odnose na pravdanje dijela troškova vojno-diplomatskih predstavništava za 2008. i 2009. godinu. Na poziciji održavanja vozila, od ukupno iskazanog troška, 51% ili 1.950.000 KM je knjiženo u posljednjem tromjesečju 2010. godine. U tekućoj godini evidentirane su fakture koje se odnose na dio troškova iz prethodne godine, a dio faktura iz tekuće godine biće evidentiran u narednoj godini. Uočen je veliki broj preknjižavanja u okviru pojedinih konta, a što je potencijalni rizik za pogrešno iskazivanje izvršenja proračuna po pojedinim kategorijama rashoda.

Točne, pouzdane i blagovremene evidencije su podloga za izradu kvalitetnih računovodstvenih, odnosno finansijskih izvješća koji su temelj za donošenje odluka za potrebe planiranja i kontrole izvršenja proračuna. Uočene nepravilnosti u vođenju poslovnih knjiga i evidentiranju poslovnih događaja posljedica su neadekvatnog funkcioniranja sustava internih kontrola i neuspostavljanja odgovarajuće suradnje između pojedinih organizacijskih jedinica Ministarstva.

U cilju efikasnosti poslovanja i pouzdanosti finansijskih izvješća neophodno je uspostaviti odgovarajući sustav internih kontrola koji će osigurati uredno i ažurno računovodstvo.

Iako je Ministarstvo donijelo interne akte i propisalo interne procedure za praćenje izvršenja pojedinih izdataka konstatirali smo određene slabosti u sustavu internih kontrola. Poređenjem planiranog proračuna i njegovog izvršenja uočene su određene neracionalnosti što prije svega ukazuje na slabosti sustava planiranja u smislu da planske projekcije nisu zasnovane na analizama stvarnih potreba (vidjeti točku 4. Izvješća). Također, konstatirano je da način evidentiranja rashoda nije sukladan namjenama utvrđenim ekonomskom klasifikacijom i ima za posljedicu neadekvatnu prezentaciju istih, te da nisu uspostavljene adekvatne interne kontrolne određenog dijela tekućih izdataka (vidjeti točku 6. Izvješća). Ministarstvo nije izvršilo odgovarajući popis imovine, obveza i potraživanja (vidjeti točku 7. Izvješća). Sustav internih kontrola pokazuje slabost i u primjeni važećih propisa prilikom provođenja procedura javnih nabava (vidjeti točku 8. Izvješća).

Važan segment za učinkovitost sustava internih kontrola je proces uspostavljanja funkcionalno neovisne interne revizije, odnosno organizacijske jedinice sa odgovarajućim ovlastima i djelokrugom rada. Prema važećem Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva, kao jedna od temeljnih organizacijskih jedinica, predviđen je Ured za internu reviziju, u okviru koga su sistematizirana radna mjesta za četiri osobe. Tijekom 2010. godine interna revizija je izvršila kontrolu pojedinih dijelova poslovanja Ministarstva (obračuna plaća i naknada, uporabe službenih vozila, troškova

reprezentacije, telefona i obrazovanja, procedura javnih nabava i sl.) što je doprinijelo određenom poboljšanju poslovanja. Rad interne revizije nije bio zasnovan na procedurama planiranja, izvršenja i izvješćivanja sukladno revizijskim standardima, ali Ured za internu reviziju samostalno i u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom poduzima aktivnosti na unaprjeđenju rada.

4. Proračun

- **Planiranje i izvršenje proračuna**

Zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2010. godinu u ukupnom iznosu od 409.851.013 KM Ministarstvo je sačinilo u dva seta obrazaca. U setu jedan iskazan je proračunski zahtjev u okviru gornje granice rashoda koju je odredilo Ministarstvo financija i trezora BiH u ukupnom iznosu od 341.089.000 KM, a u setu dva data je projekcija potrebnih dodatnih sredstava u ukupnom iznosu od 68.762.013 KM. Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu⁵, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 334.576.000 KM, što je za 6.513.000 KM ili za 2% manje u odnosu na predviđenu gornju granicu rashoda.

Ukupno raspoloživi proračun za 2010. godinu iskazan je u iznosu od 335.242.796 KM čiju strukturu čine proračun odobren po Zakonu (334.576.000 KM) i novčane donacije (666.796 KM).

Izvršenje proračuna Ministarstva sa 31.12.2010. iskazano je u iznosu od 324.758.278 KM, što predstavlja, 97% u odnosu na raspoloživa sredstva.

Na temelju odluka Ministarstva financija i trezora, iz srpnja i prosinca 2010. godine, izvršeno je prestrukturiranje rashoda u ukupnom iznosu od 12.635.000 KM. Na temelju odobrenih prestrukturiranja pojedine pozicije izdataka su značajno uvećane u odnosu na operativni proračun po Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu (npr. naknade troškova uposlenih za 3.965.000 KM, izdaci za tekuće održavanje za 2.000.000 KM, nabava opreme za 1.770.000 KM), dok su pojedine pozicije izdataka značajno umanjene (npr. usluge prijevoza za 8.735.000 KM, putni troškovi za 1.300.000 KM, ugovorene usluge za 1.200.000 KM).

Potreba za prestrukturiranjem rashoda obrazlaže se linearnim umanjenjem operativnih troškova od strane Ministarstva financija i trezora BiH, u odnosu na usuglašeni proračun u okviru financijskog ograničenja, bez usuglašavanja sa Ministarstvom obrane, te promjenom dinamike otpusta i prijema personala u odnosu na planiranu dinamiku prilikom projekcije potrebnih sredstava.

Uvažavajući objektivne okolnosti koje utječu na efikasnost procesa planiranja smatramo da je neophodno dalje unaprjeđenje ovog procesa, s obzirom da realno planiranje osigurava učinkovito upravljanje proračunskim sredstvima i ostvarivanje zadataka koji proizlaze iz zakonom definiranih mjerodavnosti institucije.

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 103/09

- **Planirani i realizirani programski zadaci**

Ministarstvo je dostavilo Vijeću ministara BiH prijedlog Programa rada i Izvješće o radu prema propisanim napucima⁶. Program rada Ministarstva sadržavao je ukupno 130 programskih aktivnosti (96 tematskih, 18 normativnih i 16 međunarodnih), a prema Izvješću o radu Ministarstva realizirano je 120 aktivnosti.

Aktivnosti Ministarstva tijekom 2010. godine bile su usmjerene na:

- Realizaciju redovitih poslova i zadataka iz mjerodavnosti Ministarstva u okviru kojih je težište stavljeno na korekcije zakonskih i podzakonskih rješenja, razvoj civilno vojnih odnosa i vojne pomoći civilnim vlastima, obuke i operativno funkcionalne zadatke.
- Jačanje međunarodne suradnje uključujući učešće Oružanih snaga BiH u međunarodnim mirovnim misijama i provođenje aktivnosti u okviru programa Partnerstvo za mir i stvaranje uvjeta za euroatlantske integracije.
- Završetak prethodnih reformskih aktivnosti i aktivnosti izrade dokumenta 'Pregled obrane' i 'Plan modernizacije Oružanih snaga BiH'. 'Pregled obrane Bosne i Hercegovine' predstavlja dokument kojim se utvrđuje trenutno stanje cjelokupnog sustava obrane, planova za sustavnu reorganizaciju, definiranje državnih ciljeva, integraciju u globalne sustave sigurnosti i definiranje dugoročnog plana modernizacije utvrđen u vremenskom razdoblju 2010.-2020.godina. Svrha dokumenta 'Pregled obrane' je, prvenstveno, da na transparentan i ekspertan način predstavi, a potom obaveže na njegovu implementaciju u sferi optimizacije Oružanih snaga BiH i ostalih dijelova obrambenog sustava, prema potrebama i mogućnostima Bosne i Hercegovine. U tijeku 2010. godine vršene su pripreme i izvršene određene aktivnosti na realizaciji ovog zadatka. Očekuje se da će ova aktivnost biti završena tijekom 2011. godine, nakon čega treba da prođe proceduru prihvatanja od strane mjerodavnih institucija.

5. Financijska izvješća

Ministarstvo je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH⁷ sačinilo godišnje financijsko izvješće za 2010. godinu koji sadržava bilancu stanja, pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava i pregled kapitalnih ulaganja po vrstama, projektima i opremi. Također, sastavni dio godišnjeg financijskog izvješća predstavlja analiza izvršenja proračuna koja je sastavljena u tekstualnom obliku. Godišnje financijsko izvješće predano je Ministarstvu financija i trezora BiH.

6. Pregled rashoda proračuna

Revizijom pojedinih pozicija izdataka konstatirano je sljedeće:

- Na kontu naknada prijevoza sa posla i na posao (611211) nije knjižen dio troškova (oko 260.000 KM) koji se odnosio na nabavu mjesečnih kupona za prijevoz, već je knjiženje, na osnovu ispostavljenih faktura prijevoznika, izvršeno na kontu prijevoznih usluga (613524). Mišljenja smo da je ove vrste

⁶ Naputak o postupku pripreme programa rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 21/07)

Naputak o metodologiji izrade izvješća o radu Vijeća ministara BiH (Službeni glasnik BiH, broj 96/09)

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 33/07

troškova trebalo knjižiti na naknade za prijevoz. Na poziciji naknada za prijevoz sa posla i na posao iskazano je izvršenje u procentu od 100%, a na poziciji prijevoznih usluga iskazano je izvršenje u iznosu od 368.050 KM ili 144% u odnosu na plan.

- Na kontu unajmljivanja stanova (613612) vrši se storniranje po osnovu uplata za neosnovano uplaćena sredstva zakupodavcima iz ranijeg razdoblja (razdoblje koje se ne odnosi na 2010. godinu). Smatramo da je u ovom slučaju bilo potrebno izvršiti knjiženje na odgovarajućoj poziciji prihoda, a ne stornirati rashode tekuće 2010. godine u cilju iskazivanja točnih vrijednosti pojedinačnih bilančnih pozicija.
- Na kontu materijala za opravku i održavanje zgrada (613711) knjiženi su rashodi koji se odnose na obilježavanje dana Oružanih snaga BiH u VDI u iznosu od 17.432 KM.
- Na kontu izdataka za nabavu standarda (613917) izvršeno je knjiženje rashoda u iznosu od 252.817 KM, a po osnovu dokumentacije koja se odnosi na izdatke za energiju i komunalne usluge (grupa konta 6133). Naime, na ovaj način su namirena nedostajuća sredstva na pozicijama izdataka za energiju i komunalne usluge.

Postupanje na opisani način ima za posljedicu neodgovarajuće prikazivanje izdataka u finansijskim izvješćima po visini i strukturi određenoj proračunom i Pravilnikom o računovodstvu proračuna institucija BiH, a isto je omogućeno s obzirom da Ministarstvo financija i trezora BiH ne prati tekuću potrošnju u okviru grupe troškova po stavkama analitike.

Neophodno je voditi računa o godišnjem proračunskom planu i proračunskim ograničenjima, a ukoliko se pojavi potreba za dodatnim iznosom sredstava po pojedinim izdacima, ta sredstva osigurati kroz propisanu proceduru, a ne putem neadekvatne evidencije, a sve u cilju namjenske potrošnje javnih sredstava i pouzdanog finansijskog izvješćivanja.

6.1. Tekući izdaci

• Bruto plaće

Izdaci po osnovu bruto plaća i naknada plaća uposlenih iskazani su u iznosu od 197.666.409 KM. Ovi izdaci su planirani za 9.818 osoba, a na dan 31.12.2010. godine, prema Obrascu 4/1-Pregled dinamike upošljavanja, bilo je uposlano 9.057 osoba.

Obračun plaća za uposlene u Ministarstvu obrane vrši Ministarstvo financija i trezora BiH korištenjem centraliziranog sustava obračuna plaća za uposlene u institucijama Bosne i Hercegovine, a obračun plaća za pripadnike Oružanih snaga BiH vrši Ministarstvo obrane putem posebnog programa.

Uvidom u rekapitulacije obračuna plaća pripadnika Oružanih snaga BiH uočeno je da u 2010. godini nisu posebno iskazane naknade plaća za vrijeme bolovanja, godišnjeg odmora, plaćenog odsustva i državnih i vjerskih praznika, već su ta primanja iskazana na poziciji neto plaća, tako da nisu osigurani podaci za točno popunjavanje analitičkog obrasca broj 2-Pregled rashoda po ekonomskim kategorijama, koji je sastavni dio seta finansijskih izvješća. Po preporuci prethodne revizije Ministarstvo od 2011. godine posebno iskazuje ove naknade plaća.

Također, konstatirano je da je za kompletnu primjenu programa obračuna plaća pripadnika Oružanih snaga BiH educirana samo jedna osoba, te stoga smatramo da bi Ministarstvo trebalo poduzeti određene aktivnosti u cilju izbjegavanja eventualno mogućih zastoja i poteškoća prilikom obračuna plaća. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se prilikom obračuna plaća i naknada plaća vrlo često rade korekcije obračuna.

Dodaci na plaću: Odlukom o posebnim dodacima na plaću za profesionalno vojno osoblje u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine⁸ definirani su posebni dodatak za profesionalno vojno osoblje i specifični dodaci na osnovnu plaću: deminerski dodatak, letački dodatak, dodatak za izvršenje posebnih letačkih zadataka, dodatak za pripadnike jedinice Oružanih snaga za uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava za vrijeme obuke, dodatak za službu na izdvojenim visinskim objektima, dodatak za rad na dužnosti na kojoj je osoba izložena djelovanjima štetnim po zdravlje i položajni dodatak.

Način obračuna dodataka propisan je navedenom Odlukom, a u zavisnosti od vrste dodatka određeno je da se obračun vrši primjenom matematičkog metoda obračuna u odnosu na puni fond radnih sati, dok se određeni dodaci obračunavaju u punom iznosu bez obzira na efektivno vrijeme provedeno na određenim poslovima (npr. letački dodatak). Smatramo da bi Ministarstvo trebalo izvršiti analize i razmotriti opravdanost odredbi Odluke za obračun pojedinih dodataka za koje nije predviđeno da se utvrđuje efektivno vrijeme provedeno na obavljanju određenog zadatka.

Stimulacije: Prema raspoloživim podacima u 2010. godini su izvršene isplate stimulacija uposlenim u neto iznos od 98.900 KM, a najvećim dijelom se odnose na isplate za rad u povjerenstvima. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju uočeno je da je pri obračunu poreza i doprinosa po predmetnim isplatama (npr. za rad u Povjerenstvu za prijem uposlenika) različito postupano u zavisnosti da li je obračun izvršen putem programa za obračun plaća pripadnika Oružanih snaga BiH ili putem programa za obračun plaća Ministarstva financija i trezora BiH. Također, u rekapitulaciji naloga za isplatu plaće Oružanih snaga BiH nije posebno iskazan podatak o naknadama za rad u povjerenstvu, te iste nisu ni knjižene na kontu namijenjenom za evidentiranje ovih naknada. Mišljenja smo da je neophodno preispitati tretman predmetnih isplata (stimulacije ili naknade za rad u povjerenstvima), na temelju rada stalno uposlenih u povjerenstvima koje formira Ministarstvo, sa aspekta primjene važeće regulative, te u ovim slučajevima osigurati jedinstven pristup pri obračunu poreza i doprinosa u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH.

S obzirom da se za pripadnike Oružanih snaga BiH, koji čine znatan broj uposlenih, obračun plaća vrši putem posebnog programa, preporučamo Ministarstvu da izvrši analizu primjene važećih propisa i usuglašenosti sa sustavom obračuna plaća koji primjenjuje Ministarstvo financija i trezora BiH.

Vojno-diplomatski predstavnici (VDP): U ožujku 2010. godine je stupio na snagu Pravilnik o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u odbrambeno-diplomatskom predstavljanju u misijama, vojno-diplomatskim i vojnim predstavništvima Bosne i Hercegovine kojim je propisano da se primjenjuje od 01.01.2009. godine. S obzirom da je Ministarstvo sukladno odredbama donesenog Pravilnika isti i primijenilo na razdoblje od 01.01.2009. godine. (uglavnom za neopravdana sredstva) smatramo da bi

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 2/09

mjerodavni odjel u Ministarstvu trebalo izvršiti detaljnu analizu primjene tog Pravilnika u cilju iskazivanja pokazatelja retroaktivne primjene i utjecaja na određene pozicije u proračunu Ministarstva za tekuće godine.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da potraživanja od VDP na dan 31.12.2010. godine iznose 205.499 KM. U ovom iznosu je sadržan i iznos početnih stanja koja se vode na knjigovodstvenim karticama za tri osobe kojima je u prethodnom razdoblju istekao mandat. Neophodno je poduzeti aktivnosti na utvrđivanju i knjigovodstvenom ažuriranju evidentiranih početnih stanja za ove osobe koje više i ne obavljaju funkciju VDP. Podatak o iznosu knjigovodstveno iskazanih neopravdanih sredstava se ne slaže sa pomoćnom evidencijom u kojoj je evidentiran manji iznos neopravdanih sredstava, a što je vjerojatno uzrokovano kašnjenjem u dostavljanju i knjiženju dokumentacije.

Ministarstvo provodi aktivnosti na uspostavljanju ažurnijeg pravdanja sredstava odobrenih za VDP, a što je rezultiralo i znatno manjim iznosom neopravdanih sredstava na kraju godine, u odnosu na 2009. godinu, iako je na to mogla utjecati i retroaktivna primjena važećeg Pravilnika, a što se ne može potvrditi bez provođenja određenih analiza. Uočeno je da se Ministarstvo susreće sa poteškoćama u rješavanju primjedbi pojedinih VDP koje se odnose na procjenu validne dokumentacije za pravdanje utrošenih sredstava, kao i sa određenim nejasnoćama koja dokumentacija je potrebna za ostvarivanje prava na određene naknade VDP. Smatramo da je na bazi važećeg Pravilnika, a u cilju uspostavljanja jasnih pravila neophodno izraditi naputak kojim bi se detaljno propisala prava, obveze i procedure oko dodjele i utroška sredstava VDP (za određene dodatke je potrebno propisati dostavljanje odgovarajuće dokumentacije koja bi bila temelj za ostvarivanja prava na naknadu i sl.).

Ministarstvo provodi aktivnosti na uspostavljanju ažurnijeg pravdanja sredstava odobrenih za VDP, te sa istim treba nastaviti u cilju uspostavljanja redovitog pravdanja utrošenih sredstava. Preporučamo Ministarstvu da donese naputak u cilju uspostavljanja sustava i jedinstvenih pravila za dodjelu i pravdanje utrošenih sredstava VDP.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 59.093.341 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za prijevoz sa posla i na posao (11.903.579 KM), odvojeni život (12.225.924 KM), topli obrok (13.339.390 KM), regres (6.459.216 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (2.160.730 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti (1.534.412 KM) i ostale naknade (3.715.007 KM).

Naknade za prijevoz sa posla i na posao: Ministarstvo je tijekom 2010. godine primjenjivalo različita rješenja po osnovu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz sa posla i na posao. U jednom dijelu godine, na temelju rješenja koja su donesena po službenoj dužnosti, određeni broj uposlenika ostvarivao je pravo na nabaku mjesečnih kupona umjesto isplate naknade za prijevoz. S obzirom da su od strane određenih uposlenika izjavljene žalbe po osnovu dodjele mjesečnih kupona umjesto isplate naknade za prijevoz i da je Odbor za žalbe riješio žalbe u korist uposlenika Ministarstvo je sukladno izjašnjenjima i zahtjevima uposlenih donijelo nova rješenja o ostvarivanju prava na naknadu za prijevoz.

Kako se naknade za prijevoz uposlenih obračunavaju i kroz poseban program za plaće pripadnika Oružanih snaga BiH, neophodno je primjenjivati isti iznos isplata za sve uposlene u institucijama BiH, a što podrazumijeva konstantnu suradnju sa Ministarstvom financija i trezora BiH, te poduzimanje odgovarajućih radnji na uspostavljanju automatizma obavješćavanja o eventualnim izmjenama visine naknade za prijevoz na određenim relacijama koje primjenjuje Ministarstvo financija i trezora BiH.

Preporučamo Ministarstvu da kontinuirano provodi interne kontrole u ovom segmentu u cilju poštivanja svih odredbi važećih propisa, te da kontinuirano provodi analize u cilju racionalizacije ovih troškova.

Pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti: Izdaci na ovoj poziciji najvećim dijelom se odnose na isplate jednokratne novčane pomoći u slučaju smrti ili teže bolesti uposlenog ili člana njegove uže porodice. Međutim, u postupku revizije je uočeno da su na ovoj poziciji knjižene i jednokratne naknada za prijem u vojnu službu, a koje su isplaćene na temelju važeće regulative. Postupajući po preporuci prethodne revizije Ministarstvo je kontaktiralo Ministarstvo financija i trezora BiH, te je otvoren novi konto na kome će se evidentirati naknade za prijem u vojnu službu u 2011. godini.

Ostale naknade: U okviru ove pozicije evidentirane su naknade za obrazovanje i stručno usavršavanje obračunate na temelju odredbi internog Pravilnika o školovanju iz 2006. godine. Ministarstvo je u travnju 2010. godine donijelo novi Pravilnik o školovanju i usavršavanju kojim nije definirana naknada za školovanje, te je u siječnju 2011. godine Ministarstvo donijelo Instrukciju o primjeni Odluke Vijeća ministara BiH kojom se uređuje način i postupak ostvarivanja prava na naknadu za obrazovanje i stručno usavršavanje u institucijama BiH. Prema predmetnoj Instrukciji naknada za vrijeme školovanja obuhvata dnevnice, naknade troškova prijevoza i toplog obroka, zadržavanje naknade za odvojeni život i stanarinu, smještaj i cjelodnevnu ishranu na lokaciji školovanja, u zavisnosti od udaljenosti mjesta školovanja od mjesta službe.

Uvažavajući specifičnosti potreba za stručnim usavršavanjem i obrazovanjem osoblja Ministarstva mišljenja smo da je neophodno obaviti konsultacije sa Ministarstvom financija i trezora BiH u smislu da se preispita osnovanost način obračuna naknada kako je to propisano internom Instrukcijom.

Također, u okviru ove pozicije evidentiraju se i isplate naknada pripadnicima Oružanih snaga BiH koji su upućeni u međunarodne mirovne misije. Isplate se vrše na temelju privremenih odluka koje je donijelo Ministarstvo, a kojima je regulirano da će se isplata sredstava po predmetnim odlukama vršiti akontativno do donošenja odluke Vijeća ministara BiH.

S obzirom na specifičnosti pojedinih naknada koje ostvaruju uposleni u Ministarstvu smatramo da bi u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH trebalo razmotriti mogućnosti za otvaranje više konta u cilju adekvatnog knjiženja i transparentnih pokazatelja o svim vrstama naknada koje ostvaruju uposleni u Ministarstvu.

- **Putni troškovi**

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 3.560.396 KM, od čega su putni troškovi u zemlji 2.146.134 KM, putni troškovi u inozemstvu 1.414.262 KM.

Najznačajniji dio putnih troškova u zemlji odnosi se na dnevnice za službena putovanja (2.093.196 KM) koje su isplaćene za obavljanje raznih službenih aktivnosti navedenih u naredbi kao sastavnom dijelu putnog naloga.

Značajan iznos putnih troškova u inozemstvu odnosi se na dnevnice koje su realizirane u iznosu od 592.450 KM ili 143% u odnosu na planirani iznos od 413.000 KM. Na temelju navedenog izvršenja, te uvida u putne naloge i priloženu dokumentaciju konstatirano je da Ministarstvo nije uspostavilo racionalno ponašanje u smislu da ne postoji odgovarajuća kontrola i odobravanje troškova službenog putovanja prema prioritetima aktivnosti u okviru planiranih. Primijećeni su putni nalozi za odlazak na školovanje u inozemstvo u cilju učenja engleskog jezika. Ova putovanja traju par mjeseci i za ista su osigurani troškovi smještaja i ishrane od strane zemlje organizatora, ali se po povratku podnose putni nalozi sa obračunatim iznosom u visini od 30% pune dnevnice za dane provedene u inozemstvu.

Uvidom u proceduru evidentiranja putnih naloga utvrđeno je da se vode odvojene evidencije izdavanja i pravdanja putnih naloga. Izdavanje naloga evidentira se u knjizi protokola pod određenim brojem i na određeni dan, a pravdanje istog se evidentira u knjizi putnih naloga u kojoj nije osigurana kronološka evidencija, pa se događa da je u knjizi putnih naloga ranije evidentiran nalog sa kasnijim datumom izdavanja. Ovo može dovesti do toga da se i nalozi iz prethodne godine evidentiraju i pravdaju u knjizi putnih naloga u tekućoj godini, a u vezi sa činjenicom da knjiga putnih naloga Ministarstva nije zaključena, dok je knjiga Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH zaključena na odgovarajući način.

U postupku revizije upoznati smo sa aktivnostima koje provodi interna revizija u cilju uspostavljanje efikasnog sustava upravljanja ovim izdacima.

Ne osporavajući specifične potrebe Ministarstva i Oružanih snaga BiH za službenim putovanjima u zemlji i inozemstvu mišljenja smo da je potrebno u formalnom smislu osigurati kronološku evidenciju u Knjizi putnih naloga i zaključivanje iste na kraju godine. Neophodna je odgovarajuća analiza značajnih pozicija putnih troškova u cilju racionalnog trošenja proračunskih sredstava.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga iskazani su u iznosu od 934.064 KM prema sljedećoj strukturi: fiksni telefoni (514.279 KM), mobilni telefoni (200.814 KM), internet (146.847 KM) i poštanske usluge (72.124 KM).

Troškovi mobilnih telefona: Pravo na korištenje službenih mobilnih telefona u Ministarstvu ostvaruju 84 uposlenika. Internim aktom određena je potrošnja na mjesečnoj razini u iznosu od 4.170 KM, odnosno u iznosu od 50.040 KM godišnje. Pojedinačni limiti potrošnje određeni su u rasponu od 20 KM za vozača do 400 KM za ministra. Oružane snage BiH imaju na korištenju 173 mobilna telefona. Pravo na naknadu troškova službenih mobilnih telefona u Oružanim snagama BiH utvrđeno je u ukupnom iznosu od 8.327 KM na mjesečnoj razini, odnosno u iznosu od 99.924 KM na godišnjoj razini, a predmetni izdaci su ostvareni u iznosu od 106.000 KM. Pojedinačni limiti potrošnje određeni su u rasponu od 25 KM za deminare do 240 KM za načelnika Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH.

Uspostavljeno je kontinuirano praćenje troškova mobilnih telefona, te evidentiranje eventualno nastalog prekoračenja i obustavljanje od plaće uposlenog neopravdanog prekoračenja. Međutim, za odobrene iznose za ministra i njegove zamjenike internom odlukom nije predviđen način postupanja u slučaju nastalog prekoračenja, a što je konstatirano tijekom revizije za 2009. godinu. U poduzetim aktivnostima po navedenoj preporuci je istaknuto da nije moguće regulirati nastala prekoračenja za navedene pozicije internom odlukom iz razloga što nema mjerodavne pozicije u instituciji koja bi vršila nadzor nad predmetnim izdacima ovih pozicija, već se čeka konkretno rješenje po ovom pitanju od strane Vijeća ministara BiH. Mišljenja smo da činjenica da je internom odlukom utvrđen iznos potrošnje mobilnih telefona za ove pozicije zahtjeva i potrebu praćenja iste u smislu da ako je nastalo prekoračenje da se isto na odgovarajući način obrazloži.

Preporučamo da se preispita potreba za velikim brojem korisnika mobilnih telefona u cilju racionalne potrošnje proračunskih sredstava, te da se definira obveza obrazloženja eventualnog prekoračenja utvrđenog iznosa potrošnje na pozicijama ministra i zamjenika.

- **Izdaci za energiju i komunalne usluge**

Izdaci za energiju i komunalne usluge su ostvareni u iznosu od 9.599.586 KM. Značajni troškovi se odnose na izdatke za energiju (3.106.003 KM), lož ulje (2.757.573 KM), špeditorske usluge (1.345.017 KM), vodu i kanalizaciju (1.065.637 KM).

U Izvješću o reviziji Ministarstva za 2009. godinu je konstatirano da ne postoji pouzdana evidencija o stvarnom stanju obveza prema dobavljačima za energiju i komunalne usluge, te da se kroz obračun zateznih kamata ove obveze kontinuirano uvećavaju. U 2010. godini su poduzete određene aktivnosti na usuglašavanju obveza sa dobavljačima, ali još uvijek nije utvrđeno točno stanje, te smatramo da je potrebno sačiniti detaljne analize po strukturi ovih izdataka, a u vezi sa činjenicom da je po osnovu istih isplaćeno oko 1.167.000 KM više nego u 2009. godini.

Preporučamo da se započete aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja obveza prema dobavljačima energije i komunalnih usluga provedu potpuno u cilju pouzdanog financijskog izvješćivanja i racionalnog trošenja proračunskih sredstava.

U okviru pozicije špeditorskih usluga iskazan je plaćeni porez na dodatnu vrijednost (PDV) u iznosu od 848.731, po osnovu uvoza donatorske opreme. Ministarstvo je, sukladno važećim propisima, podnijelo zahtjev za povrat plaćenog poreza. Napominjemo da je dio PDV koji se odnosi na donatorsku opremu knjižen i na kontima vojne i kompjuterske opreme.

Neophodno je da Ministarstvo utvrdi jasna pravila o načinu evidentiranja PDV za donatorsku opremu, osigura istovjetno iskazivanje za svaki ugovor sa donatorom, te prilikom evidentiranja izdataka vodi računa o utvrđivanju stvarne vrijednosti donatorskih sredstava.

- **Izdaci za usluge prijevoza i goriva i održavanja vozila**

Izdaci koji se vežu za službena vozila iskazani su u iznosu od 8.125.632 KM, a odnose se na izdatke za gorivo (4.067.525 KM), motorno ulje (81.157 KM), registraciju vozila (87.760 KM), popravak i održavanje vozila (3.846.741 KM), pranje i parkiranje vozila (42.449 KM). Ovi izdaci se odnose na ukupan broj vozila (putnička i teška transportna vozila) Ministarstva i Oružanih snaga BiH. Revizijom je obuhvaćeno korištenje i održavanje službenih putničkih vozila.

Prema raspoloživim podacima u Ministarstvu su u uporabi 73 službena motorna vozila (40 vozila u Ministarstvu i 33 vozila u Oružanim snagama BiH). Pravilnikom o načinu uporabe službenih motornih vozila u Ministarstvu definirana je namjena uporabe službenih vozila u smislu prava na uporabu vozila u službene svrhe, kao i način izdavanja i sadržaj putnog naloga, način otvaranja i pravdanja putnog naloga, točenja goriva, opravke vozila i drugo. Međutim, Ministarstvo nije uspostavilo efikasan sustav kontrole korištenja službenih motornih vozila kako je to propisano internim Pravilnikom.

Revizijom predmetnih izdataka uočeno je da se većina vozila koristi 24 sata, bez da je takvo pravo utvrđeno internim aktima Ministarstva. Također je uočeno, da je u nalogima za službena vozila upisan značajan broj pređenih kilometara sa opisom 'loko' vožnja, te da je u nekim slučajevima evidentiran značajan broj pređenih kilometara iako je uposlenik koji koristi službeno vozilo bio na godišnjem odmoru. Uvidom u interni pregled službenih vozila primijećeno je da se ova vozila ne zadužuju na ime osobe već na ured, odjel ili poziciju. S obzirom da ovakvo neograničeno korištenje službenih vozila može uzrokovati nenamjensko korištenje javnih sredstava, preporučamo Ministarstvu da preispita ova prava u cilju racionalizacije izdataka za ove namjene dok Vijeće ministara BiH ne donese pod zakonske akte u ovoj oblasti.

Uvidom u dokumentaciju konstatirali smo da postoje procedure za korištenje i održavanje službenih vozila koje se poštuju u smislu odgovarajućeg postupanja kod podnošenja i odobravanja zahtjeva za servisiranje vozila, te da Ministarstvo ima pojedinačne evidencije o korištenju vozila na više različitih mjesta. Međutim, Ministarstvo nije osiguralo odgovarajuću sveobuhvatnu internu evidenciju o svakom vozilu pojedinačno i zbirno za sva vozila, a u cilju osiguravanja informacije o stvarnim troškovima vozila (registracija i osiguranje, redovito servisiranje i tekuće održavanje, zamjena auto guma i troškovi goriva).

Preporučamo da se uspostavi efikasan sustav kontrole korištenja službenih vozila kako je to propisano internim Pravilnikom, te preispita opravdanost dodjele na korištenje službenih vozila na 24 sata.

Neophodno je unaprijediti praćenje troškova održavanja vozila, te zbog veličine voznog parka sagledati mogućnost odvojenog knjigovodstvenog praćenja održavanja putničkih i teretnih vozila i analizirati opravdanost pojedinih popravki u cilju što racionalnijeg trošenja proračunskih sredstava.

- **Unajmljivanje imovine i opreme**

Izdaci po osnovu unajmljivanja imovine i opreme iskazani su u iznosu od 9.423.322 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za unajmljivanje stanova (9.110.378 KM).

Unajmljivanje stanova: Pravo na naknadu za privremeni smještaj definirano je odredbama Pravilnika o plaćama i drugim naknadama profesionalnog vojnog osoblja na službi u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH.

Po pitanju načina priznavanja prava na troškove smještaja, te problematike zaključivanja ugovora o zakupu stanova i iznalaženja odgovarajućeg rješenja provedene su konsultacije između sektora u Ministarstvu, kao i traženje mišljenja Ministarstva financija i trezora BiH. Po provedenim aktivnostima u Ministarstvu je zaključeno da se sačeka donošenje podzakonskog akta Vijeća ministara BiH kojim bi ova problematika bila uređena na jedinstven način u institucijama BiH. S obzirom da ugovore o zakupu stanova⁹ zaključuje Ministarstvo sa zakupodavcima što generira određene negativne efekte, smatramo da je neophodno nastaviti aktivnu suradnju sa Ministarstvom financija i trezora BiH u cilju iznalaženja najboljeg načina za rješavanje ovog pitanja.

Preporučamo Ministarstvu da kontinuirano provodi interne kontrole u ovom segmentu, te da u suradnji sa Ministarstvom financija nastavi sa pokrenutim aktivnostima u cilju iznalaženja najboljeg mogućeg rješavanja ostvarivanja prava uposlenih na troškove smještaja.

U postupku revizije je uočeno da se imenovanoj osobi plaća zakupljeni stan u iznosu od 600 KM mjesečno. Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH¹⁰ je navedeno da visina naknade za smještaj može iznositi maksimalno do visine osnovice za obračun plaće, a da će se do donošenja podzakonskih akata primjenjivati postojeći zakoni i podzakonski akti kojima su uređena pitanja obračuna plaća i naknada u institucijama BiH, ukoliko nisu u suprotnosti s tim Zakonom. S obzirom da je osnovica za obračun plaća u 2010. godini iznosila 498 KM, mišljenja smo da visina utvrđene naknade za smještaj imenovanoj osobi nije sukladna važećim zakonskim propisima i da ju je potrebno usuglasiti do konačnog donošenja podzakonskih akata kojim bi se detaljnije uredilo pitanje ove vrste naknade.

Preporučamo da se visina zakupa koji se za imenovanu osobu plaća na temelju zaključenog ugovora uskladi sa važećim propisima.

- **Izdaci za tekuće održavanje**

Održavanje zgrada: Izdaci za opravku i održavanje zgrada iskazani su u iznosu od 5.991.838 KM (materijal u iznosu od 291.019 KM i usluge u iznosu od 5.700.819 KM).

Troškovi materijala za opravku i održavanje zgrada odnose se na nabavu građevinskog materijala, vodoinstalaterskog materijala i sanitarija, elektro materijala, materijala za grijanje, boja i lakova, alata i ostalog materijala po ugovorima iz 2009. godine. Ugovori o nabavi su zaključeni po lotovima, na razdoblje od godinu dana, sa mogućnošću sukcesivne isporuke ugovoreni roba. Realizaciju ugovora prati Odsjek za građevinarstvo iz čijih internih evidencija smo dobili podatke da realizirana vrijednost u 2009. i 2010. godini nije prešla ukupno ugovorenu vrijednost, ali se iz tih evidencija ne može utvrditi realizacija po lotovima, kako su dostavljene ponude i izvršeno

⁹ Prema raspoloživim podacima na dan 02.12.2010. godine bilo je zaključeno 2879 ugovora

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj: 50/08, 35/09, 75/09

ugovaranje. Mišljenja smo da je potrebno osigurati praćenje realizacije ugovora po lotovima kako je i izvršeno ugovaranje po količinama i vrijednostima.

Izdaci za usluge održavanja zgrada odnose se na adaptacije i sanacije objekata-vojarni koje po svom karakteru više predstavljaju investicijsko održavanje, odnosno kapitalne izdatke nego tekuće održavanje. Tako su na održavanje zgrada knjiženi radovi čija se potreba po količini i specifikaciji ne može unaprijed planirati (opravke vodovodne mreže ili elektroenergetske mreže) i za čijim obavljanjem postoji kontinuirana potreba, ali su također knjiženi i radovi na sanaciji i adaptaciji objekata, kao što su rekonstrukcije krova ili radovi kojim se objekat prilagođava zahtjevima za određenu konkretnu potrebu (npr. održavanje Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju 2011. godine). Većina ovih radova je u Planu nabava Ministarstva za 2010. godinu planirana na poziciji održavanja, ali su na izdatke održavanja knjiženi i radovi koji su spomenutim planom obuhvaćeni u okviru kapitalnih izdataka (npr. radovi na asfaltiranju saobraćajnica i trotoara u vojarni MLM u Kiseljaku).

S obzirom na značajnost sredstava koja se za ove namjene svake godine planiraju u proračunu institucija smatramo da je, uz ranije dane preporuke o donošenju godišnjeg plana sanacije objekata, potrebno procijeniti da li navedenim ulaganjima vrše samo tekuća održavanja i popravke ili se njima produžava korisni vijek sredstava, mijenja namjena ili povećava kapacitet. Ovakva procjena bitno utječe na način evidentiranja izdataka na tekućim ili kapitalnim izdacima. Mišljenja smo da načinu evidentiranja ove vrste izdataka treba posvetiti više pozornosti uz konsultacije sa Ministarstvom financija i trezora BiH. Također, potrebno je osigurati sveobuhvatnu evidenciju izvršenih radova po vrsti radova i po objektima, sa podacima o vrijednostima ulaganja, što bi trebao biti temelj za procjenu ili uknjiženje objekata nakon rješavanja pitanja njihovog statusa.

Za izvođenje radova angažirani su dobavljači sa kojima su zaključeni ugovori u 2009. i 2010. godini na temelju okvirnih sporazuma koji su potpisani nakon provedene procedure izbora dobavljača u 2009. godini na razdoblje do tri godine. S obzirom da su okvirnim sporazumima prihvaćene jedinične cijene iz ponuda dobavljača, interno praćenje realizacije ugovora u odnosu na ukupno ugovorenu vrši Odsjek za građevinu i infrastrukturu. Na temelju podataka iz ovog Odsjeka utvrđeno je da su vrijednosti realiziranih poslova za neke od dobavljača veće od godišnjih ugovora. Napominjemo da su za samo tri ugovora, ukupne vrijednosti 681.744 KM, realizirani poslovi na temelju procedura koje su provedene u 2010. godini, a u kojima je tenderska dokumentacija pripremljena na temelju predmjera radova.

Neophodno je osigurati sveobuhvatne podatke za razdoblje trajanja okvirnog sporazuma kako bi se na temelju njih donijele odgovarajuće odluke o eventualnom zaključivanju ugovora do iznosa raspoloživog po okvirnom sporazumu ili pokretanje nove procedure izbora.

Održavanje opreme: Izdaci za opravku i održavanje opreme iskazani su u iznosu od 3.059.249 KM (materijal u iznosu od 93.817 KM i usluge u iznosu od 2.965.432 KM).

Iz testiranog uzorka računa smo utvrdili da su na analitičkom kontu evidentirani izdaci koji se odnose na održavanje i opravke termoelektričnih postrojenja, rashladne opreme, te servis i remont sredstava naoružanja i vojne opreme. Za opravke i održavanja opreme su u 2009. godini zaključeni okvirni sporazumi na razdoblje do tri godine po kojima je utvrđena ukupna vrijednost radova za ugovoreno razdoblje, a u

pojedinačnim ugovorima su definirane cijene usluga za norma sat i cijene pojedinih dijelova.

Preporučamo Ministarstvu da razmotri opcije evidentiranja usluga održavanja na različitim kontima, prema vrsti opreme čije se opravke obavlja.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu od 3.733.038 KM. Najznačajniji troškovi odnose se na usluge reprezentacije (834.314 KM), usluge stručnog obrazovanja (622.448 KM), usluge primarne zdravstvene zaštite (955.820 KM), ugovore o djelu (184.733 KM), ostale nespomenute usluge (237.534 KM).

Usluge reprezentacije: Ministarstvo evidentira troškove reprezentacije na više analitičkih konta (613914-Usluge reprezentacije; 613952-Usluge reprezentacije po osnovu vjerskih aktivnosti; 613953-Usluge reprezentacije po osnovu međunarodnih aktivnosti; 613954-Usluge reprezentacije po osnovu obilježavanja značajnih datuma). U kategoriji ovih rashoda uočena su znatna odstupanja izvršenja proračuna u odnosu na odobreni proračun koji su po ovim kontima iskazani u analitici rashoda, a što je rezultiralo podatkom da je ukupno izvršenje proračuna na ovim stavkama veće za 62% u odnosu na odobreni proračun. Naime, ukupni troškovi reprezentacije iznose 834.314 KM, a proračunom odobreni iznos je 514.228 KM.

Internom odlukom Ministarstva propisano je pravo, način i visina troškova za reprezentaciju. Analizom troškova interne reprezentacije konstatirano je da određene osobe koje ostvaruju pravo na internu reprezentaciju svaki mjesec koriste maksimalno odobreni iznos koji se ponekad sastoji iz samo jedne vrste artikla. S obzirom da je internom odlukom propisano da se troškovi reprezentacije nastali prilikom održavanja sastanaka sa više od 5 osoba obračunavaju na teret Odjela za opće i zajedničke poslove smatramo da je nužno preispitati visinu propisanih iznosa kao i potrebu za ostvarivanjem ovog prava sukladno opisu radnog mjesta. Prilikom priznavanja nastalih troškova reprezentacije neophodno je obratiti pozornost da se mogu priznati samo troškovi za napitke (kava, čaj, sok, mineralna voda i sl.) kako je propisano internom odlukom, a za nastala prekoračenja neophodno je poduzimati aktivnosti na pravdanju odnosno naknadi troškova u što kraćem roku.

Utvrđeno je da pravo na priznate troškove reprezentacije ostvaruju i dvije osobe angažirane po ugovoru o djelu. Priznavanje ovih troškova nije zasnovano na postojećem ugovornom odnosu i nije predviđeno ugovorenim iznosom što bi se moglo reflektirati i na primjenu važećih poreznih propisa.

Revidiranjem troškova reprezentacije po osnovu međunarodnih aktivnosti i po osnovu obilježavanja značajnih datuma uočeno je da se u pojedinim slučajevima pravdaju troškovi koji se u značajnim iznosima odnose na alkoholna pića, cigarete i sl., a značajan dio sredstava reprezentacije izdvojen je i za nabavu poklona i reklamnog materijala.

Izdaci za reprezentaciju po osnovu vjerskih aktivnosti realizirani su u iznosu 102.509 KM, ali se utrošak ovih sredstava ne prati pojedinačno po svakom vjerskom uredu iako su sredstva planirana pojedinačno. U cilju iskazivanja relevantnih pokazatelja potrebno je uspostaviti evidenciju i pratiti izvršenje u odnosu na plan po svakom vjerskom uredu.

Preporučamo Ministarstvu da donese pravilnik kojim bi detaljno bili propisani svi bitni elementi i procedure oko planiranja i trošenja sredstava u svrhu reprezentacije. Također, preporučamo da se u cilju racionalizacije i smanjenja utroška sredstava izvrši detaljna analiza troškova svih vrsta reprezentacije u Ministarstvu.

Usluge stručnog obrazovanja: Izdaci za usluge stručnog obrazovanja iskazani su u iznosu od 622.448 KM, a najvećim dijelom (459.620 KM) se odnose na izdatke za PSOTC-Centar za obuku za operacije podrške miru u Sarajevu, a prema Međunarodnom memorandumu sporazumijevanja. Primarni cilj PSOTC-a je da osigura obuku za pripadnike OS BiH kako bi se osposobili za sudjelovanje u multinacionalnim operacijama podrške miru i u humanitarnim organizacijama, da razvija efikasnost OS BiH, da se ojača regionalna suradnja, itd.

Ministarstvo je poslalo zahtjev PSOTC-u za fakturiranje usluga prema vrsti troška, jer nije vidljiva specifikacija usluga koja se plaća (troškovi školovanja, struje, vode i sl.). Međutim, PSOTC je u svom odgovoru naveo da ne ispostavlja fakturu za troškove nego fakturu za usuglašeni doprinos sukladno Memorandumu o razumijevanju koji je Ministarstvo potpisalo u rujnu 2009. godine, te da BiH kao partner u međunarodnoj organizaciji pruža svoj doprinos, koji se spaja s doprinosima ostalih partnera i od te svote se plaćaju tekući troškovi PSOTC-a.

Ostala izdaci evidentirani u okviru ove pozicije nastali su na osnovu učešća na seminarima u zemlji i inozemstvu, raznim obukama i sl.

Usluge primarne zdravstvene zaštite: Na bazi uzorka izvršen je uvid u fakturu koja je knjižena na kontu usluga primarne zdravstvene zaštite, a odnosi se na pregled kandidata za prijem u profesionalnu vojnu službu. Utvrđeno je da važećim ugovorom sa dobavljačem nije precizno definirana cijena usluga pregleda kandidata za prijem u profesionalnu vojnu službu, jer ista se ne navodi decidno u ugovoru, te je samim tim otežana provjera fakturiranih iznosa. Ministarstvo je u 2011. godini pokrenulo aktivnosti na zaključivanju novih ugovora vezanih za predmetne usluge.

Ugovori o djelu: Uvidom u preglede koji su nam dostavljeni konstatirano je da se tijekom 2010. godine vršilo kontinuirano angažiranje putem ugovora o djelu za higijeničarske poslove i poslove održavanja kotlovnice. Tijekom većeg dijela godine vršile su se isplate na temelju ugovora zaključenih i za poslove za koje u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva postoji sistematizirano radno mjesto (npr. savjetnik i šef ureda u Uredu ministra).

Ured za internu reviziju sačinio je Izvješće o izvršenoj reviziji izdataka na temelju angažiranja osoba za pojedine aktivnosti u Ministarstvu i ostalih naknada, te dao određene preporuke u vezi nedostataka uočenih revidiranjem ugovora o djelu. Mišljenja smo da po tim preporukama treba pokrenuti aktivnosti u Ministarstvu. U tijeku revizije informirani smo da su u 2011. godini poduzete aktivnosti na raskidu ugovora za obavljanje higijeničarskih poslova.

Preporučamo Ministarstvu da internim aktom propiše pravila i procedure za angažiranje osoba putem ugovora o djelu, te da preispita angažiranje putem ugovora o djelu na sistematiziranim radnim mjestima.

Ostale nespomenute usluge i dažbine: Izdaci na ovoj poziciji iskazani su u iznosu od 237.534, a najvećim dijelom se odnose na troškove za Vojno-diplomatska predstavništva.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci iskazani su u iznosu od 5.088.272 KM, a odnose se na nabavu opreme (3.947.379 KM) i rekonstrukciju i investicijsko održavanje (1.140.893 KM).

U prosincu 2010. godine je podnesen zahtjev za izmjenom namjenske strukture kapitalnih izdataka zbog potreba provođenja svjetskog vojnog skijaškog prvenstva. Ministarstvo financija i trezora BiH je, s obzirom na dostavljena obrazloženja, smatralo prihvatljivim izmjenu namjenske strukture ukoliko postupak javne nabave bude okončan do kraja 2010. godine, te je 13.12.2010. godine sačinjena izmijenjena namjenska struktura kapitalnih izdataka. Na temelju pregleda odobrenog i realiziranog proračuna namijenjenog za kapitalne izdatke može se vidjeti da su pojedini izdaci realizirani u znatno manjim iznosima od odobrenog, što je posljedica nerealiziranih nabava, dok su neki izdaci realizirani u znatno većim iznosima od odobrenog, a uočili smo i realizaciju izdataka za koja nisu ni odobrena sredstva na analitičkim kontima, odnosno namjenskom strukturom kapitalnih izdataka.

Tijekom revizije smo utvrdili da je najveći broj transakcija na kontima opreme (i vrijednosno i brojčano) načinjen u prosincu, što je prihvatljivo u slučajevima kada su procedure nabava okončane u prosincu, nakon čega se mogu realizirati kapitalni izdaci i izvršiti knjiženja u glavnoj knjizi. Međutim, pored ovakvih knjiženja primijetili smo da je veoma veliki broj transakcija nastao preknjiženjem sa konta na konto (u nekim slučajevima i po dva puta su preknjiženi isti iznosi sa jednog na drugi, a zatim na treći konto u okviru opreme), što otežava praćenje realiziranih nabava i ispravnosti knjiženja, te praćenje realizacije na kontima stalnih sredstava (klasa 0). Spomenuto ukazuje na nedostatke u praćenju realizacije kapitalnih izdataka u odnosu na odobrenu strukturu, nedovoljnu koordinaciju svih odjela koja su uključena u realizaciju kapitalnih izdataka, praćenje i zaduživanje materijalnih sredstava te na nedostatke u planiranju sredstava kroz plan nabava. Osim toga, određene pozicije kapitalnih izdataka su knjižene nalogom rezerviranja tj. nakon zaključivanja ugovora, a prije izvršenja usluge ili isporuke robe. Navedena knjiženja su izvršena na temelju instrukcije Ministarstva financija i trezora BiH kojom je propisan način unosa i evidentiranja obveza koje su planirane u proračunu za tekuću godinu i za koje su procedure okončane do kraja godine, a računi ili situacije će biti ispostavljeni u narednoj godini.

Uvažavajući sve specifičnosti organizacijske strukture i poslovanja Ministarstva neophodno je izvršiti analize stvarnih potreba po strukturi kapitalnih izdataka u cilju racionalnog planiranja.

- **Nabava opreme**

Vojna oprema: Na poziciji vojne opreme iskazani su izdaci u iznosu od 1.200.470 KM, a najveći iznos (1.000.000 KM) odnosi se na depozit sredstava za nabavu materijalno tehničkih sredstava za provođenje protivminskih akcija. Ministarstvo je, na temelju instrukcije Ureda ODC ambasade SAD u Sarajevu, uputilo zahtjev za transfer sredstava Ministarstvu financija i trezora BiH, te je za navedeni iznos izvršeno knjiženja

na kapitalnim izdacima. U obrazloženju zahtjeva za transfer navedeno je da je u svakom trenutku moguće povući sredstva sa depozitnog računa na koji će biti izvršeno plaćanje. Nabava opreme na temelju uplaćenog depozita biće realizirana u 2011. godini, a kako procedura nabave nije okončana zaključivanjem ugovora, knjiženje je izvršeno na kontu dobavljača, a ne na kontu razgraničenja.

Mišljenja smo da je obvezu, sukladno Pravilniku o računovodstvu institucija BiH, trebalo evidentirati na kontu razgraničenja. Na taj način bi se, osim ispravnog evidentiranja obveze, omogućilo praćenje realizacije na temelju izvršenog transfera, a ne, kako je navedeno u obavijesti Ministarstva financija i trezora BiH, putem dostavljanja kopija računa na temelju kojih će se vršiti knjiženja u glavnoj knjizi trezora BiH. Poseban problem u vezi sa spomenutim evidentiranjem je pravovremeno planiranje i pokretanje nabave (odluka o nabavi donesena 01.12.2010. godine), što se odrazilo na to da procedura ne bude okončana u 2010. godine zaključivanjem ugovora koji je trebao biti temelj za provođenje odgovarajućih knjiženja u poslovnim knjigama Ministarstva.

- **Rekonstrukcija i investicijsko održavanje**

Već je napomenuto, kod pozicije tekućeg održavanja zgrada, da planiranje izdataka za rekonstrukciju i investicijsko održavanje još uvijek nije efikasno u smislu osiguranja planskog ulaganja i održavanja objekata, te da je slična vrsta izdataka planirana i evidentirana na poziciji tekućih izdataka, dok su neka od ulaganja planirana na poziciji kapitalnih izdataka, a evidentirana su na tekućim izdacima. Također smo uočili da su slične vrste izdataka evidentirane na različitim analitičkim kontima pa nije jasno šta su bili kriteriji prilikom određivanja pozicije na kojoj će izvršeni radovi biti evidentirani (npr. asfaltiranje saobraćajnica i trotoara planirano je na oba ekonomska koda).

Ministarstvo je prilikom izbora dobavljača za rekonstrukciju i investicijsko održavanje uglavnom realiziralo preporuke revizije o izboru dobavljača za svaki konkretan posao, pa su kroz dva otvorena postupka izabrani dobavljači za najveći dio radova koji je evidentiran na spomenutim kontima.

6.3. Tekući grantovi

- **NATO Trust Fund**

U studenom 2010. godine, Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o udruživanju sredstava iz proračuna Ministarstva obrane BiH u NATO Trust Fund, za projekat zbrinjavanja otpuštenog osoblja Ministarstva obrane (Oružanih snaga) BiH za razdoblje 2010.-2012. godina, u ukupnom iznosu od 3.000.000 KM. Prema predviđenoj dinamici realizacije ove Odluke, u 2010. godini, izvršen je prijenos sredstava iz proračuna Ministarstva u iznosu od 1.000.000 KM. Ministarstvo je zaduženo da nakon završetka Projekta dostavi konačno izvješće mjerodavnim institucijama Bosne i Hercegovine o realizaciji istog.

7. Bilanca stanja

Ukupnu aktiva Ministarstva, na dan 31.12.2010. godine, odnosi se na novčana sredstva (136.661 KM), kratkoročna potraživanja (914.313 KM) i stalna sredstva (43.591.887 KM).

Ukupnu pasivu Ministarstva, na dan 31.12.2010. godine, čine kratkoročne tekuće obveze (18.514.873 KM), obveze prema uposlenima za plaće i naknade (22.981.526 KM), kratkoročna razgraničenja (2.581.193 KM) i izvori sredstava (43.591.887 KM).

- **Stalna sredstva**

Stalna sredstva Ministarstva su evidentirana u poslovnim knjigama u ukupnom iznosu od 43.591.887 KM, a sastoje se od građevina (13.619.100 KM), opreme (11.283.219 KM), stalnih sredstava u obliku prava (2.235.812 KM) i sredstava u pripremi (16.453.756 KM).

U tijeku godine izvršeno je povećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava za 8.978.531 KM (građevine za 1.140.893 KM, oprema za 4.826.942 KM, stalna sredstva u pripremi za 2.258.190 KM i sredstva u pripremi za 752.506 KM). U istom razdoblju su izvršene nabave iz kapitalnih izdataka u iznosu od 5.088.272 KM pa su Ministarstvu financija i trezora BiH naknadno dostavljena obrazloženja za razlike između realiziranih kapitalnih izdataka i povećanja vrijednosti stalnih sredstava koje se odnose na povećanje stalnih sredstava aktiviranjem iz pripreme (3.309.805 KM) i knjiženjem donacija (1.491.944 KM), te za knjiženja koja su evidentirana na kapitalnim izdacima, a nisu proknjižena na stalnim sredstvima (rezerviranja u iznosu od 529.486 KM, depozit za vojnu opremu 999.999 KM, sredstva u pripremi koja nisu aktivirana 68.314 KM i ostalo 65.104 KM).

- **Kratkoročna potraživanja**

Kratkoročna potraživanja na dan 31.12.2010. godine iskazana su po sljedećoj strukturi: avansi za unaprijed plaćenu robu i usluge (500.818 KM); akontacije za službeni put (199.000 KM), a koje se u najvećem dijelu odnose na isplate za učešće u mirovnim misijama i opravdane su u 2011. godini; potraživanja od VDP (205.499 KM) i ostala potraživanja (8.996 KM).

- **Kratkoročne tekuće obveze**

Kratkoročne tekuće obveze najvećim dijelom se odnose na obveze prema dobavljačima. Uvidom u knjigu ulaznih faktura nakon zatvaranja glavne knjige konstatirali smo da su u računovodstvo Ministarstva pristigle 52 fakture raznih dobavljača vrijednosti oko 72.000 KM (jedna faktura iz 2008.g., nekoliko iz 2009.g. i ostalo iz 2010.g.), koje su zaprimljene i biti će plaćene na teret proračuna 2011. godine, a što se dogodilo i u prethodnoj godini da su plaćane obveze iz 2009. godini. Napominjemo da se pouzdano ne može utvrditi da li je ovaj iznos konačan.

Računovodstvo je primilo veliki broj izvoda otvorenih stavki, koje su, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu za pravne osobe, dobavljači dostavili Ministarstvu. Poduzete su aktivnosti na usuglašavanju međusobnih obveza i

potraživanja što je jedan od načina da se pouzdano utvrdi stanje predmetnih obveza. Mišljenja smo da je potrebno kontinuirano kroz cijelu godinu provoditi ova usuglašavanja posebice sa značajnim dobavljačima u cilju konačnog uređenja stanja po ovom pitanju.

Preporučamo da se bez odlaganja poduzmu sve aktivnosti koje će doprinijeti da Ministarstvo uspostavi sustav evidentiranja i izmirenja obveza prema dobavljačima sukladno odredbama Zakona o proračunu institucija BiH i Pravilnika o računovodstvu proračuna institucija BiH u cilju pouzdanog finansijskog izvješćivanja.

- **Kratkoročna razgraničenja**

Na poziciji Razgraničenih rashodi za nabavu roba i usluga na dan 31.12.2010. godine iskazan je saldo u iznosu od 2.581.193 KM. Uvidom u dokumentaciju koja je bila podloga za knjiženje krajem godine konstatirali smo da su značajnim dijelom terećeni pojedini rashodi za potrebe održavanja 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju u 2011. godini. Naime, krajem 2010. godine su prema planu provedene određene procedure javnih nabava za navedenu svrhu i izvršeno je knjiženje prema zaključenim ugovorima čija se realizacija očekuje u 2011. godini.

Neiskorištena razgraničenja iz 2009. godini oprihodovana su u iznosu od 2.700.676 KM.

- **Potencijalne obveze**

Prema internoj evidenciji Odjela za opće i zajedničke poslove konstatirano je da postoje tužbe pokrenute protiv Ministarstva (oko 6,5 mil. KM) koje se odnose na radno-pravne sporove od kojih su neki okončani, a većina postupaka je u tijeku. U prethodnoj godini je konstatirano da su evidentni i tužbeni zahtjevi raznih dobavljača (oko 900.000 KM), te je data preporuka da se definira način postupanja u vezi potencijalnih obveza u konsultaciji sa Ministarstvom financija i trezora.

Cijeneći okolnosti da se dosuđene naknade isplaćuju sa Jedinog računara trezora, a ne iz proračuna institucije, kao i činjenicu da ovi troškovi pokazuju trend rasta, preporučamo da se potencijalne obveze objave u zabilješkama uz finansijska izvješća s obzirom da mogu imati znatnog utjecaja na izvršenje proračuna.

- **Popis imovine, obveza i potraživanja**

Ministarstvo je izvršilo popis, imovine, obveza i potraživanja, a Izvješće Središnjeg popisnog povjerenstva za 2010. godinu dostavljeno je ministru. Nakon izvršene analize predmetnog Izvješća rukovodstvo je konstatiralo da se isti ne može usvojiti, jer sadrži određene nedostatke i propuste uz generalnu ocjenu da ne sadrži potreban analitički pristup u izvođenju zaključaka iz utvrđenog stanja, što kao posljedicu proizvodi neadekvatne i nepotpune prijedloge za otklanjanje uočenih problema. Dopisom od 05.04.2010. godine predsjedatelj Središnjeg povjerenstva za popis je obaviješten o stavu Ureda ministra i primjedbama na dostavljeno Izvješće, te o novom roku za

dostavu dopunjenog izvješća do 08.04.2011. godine. S obzirom na datume koji se spominju u međusobnoj komunikaciji, može se zaključiti da Izvješće o godišnjem popisu nije usvojeno do roka za predaju godišnjeg financijskog izvješća, te se time dovodi u pitanje točnost iskazanih pozicija u financijskim izvješćima Ministarstva.

Uvidom u pojedinačna izvješća povjerenstava za provođenje popisa konstatirano je da su povjerenstva predlagala produženje rokova za popis i dostavljanje svojih izvješća, zbog nemogućnosti provođenja popisa zbog knjiženja koja su se u Ministarstvu obavljala u razdoblju kada je trebalo vršiti sravnjenja utvrđenih stanja i popis potraživanja i obveza. Osim toga, u Izvješću Povjerenstva za popis stalnih sredstava navedeno je da praćenje sredstava kroz dokumentaciju i dobijanje informacije o tome gdje se sredstva nalaze nije dobro organizirano, da praćenje kretanja sredstava nije ažurno i da je potrebna dodatna analiza i utvrđivanje načina kontrole kretanja sredstava i praćenje kroz dokumentaciju. I u Izvješću o redovitom godišnjem popisu sredstava Oružanih snaga BiH su navedene konstatacije koje upućuju na neadekvatno praćenje kretanja sredstava zbog neažurne dokumentacije ili grešaka prilikom upisivanja u materijalnim dokumentima, te neprovođenje rashodovanja, zbog čega se veliki broj dotrajalih i neupotrebljivih sredstava nalazi u magacinima.

Iz izvješća o popisu novčanih sredstava uočeno je da u određenim blagajnama popis nije izvršen na dan 31.12.2010. godine, već je izvršen u siječnju 2011. godine, a stanje utvrđivano na dan 31.12.2010. godine. Popisom su kod pojedinih blagajni utvrđena odstupanja stvarnog stanja gotovine od stanja iskazanog u blagajničkom dnevniku. Po ovom pitanju Ministarstvo je poduzelo aktivnosti i usuglasilo knjigovodstveno i stvarno stanje. Izvješće o popisu novčanih sredstava koje je Ministarstvo obrane sukladno Instrukciji Ministarstva financija i trezora BiH trebalo dostaviti ovom ministarstvu nije dostavljeno.

Sve naprijed spomenuto ukazuje na ozbiljne probleme u pripremama za provođenju popisa bez kojih se ne može obaviti kvalitetan popis i sravnjenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, te preporučamo Ministarstvu poduzimanje žurnih mjera na rješavanju problema vezanih za pripremu i provođenje kvalitetnog popisa sredstava i izvora sredstava.

8. Javne nabave

Ministarstvo je u veljači 2010. godine utvrdilo plan nabava kojim su planirana sredstva nabave po vrstama robe ili radova, odobreni proračun po ekonomskim kodovima i razdobljem realizacije od 01.01.-31.12.2010. godine. Utvrđenim planom nabava obuhvaćeni su izdaci koji se mogu izuzeti od primjene Zakona o javnim nabavama BiH¹¹, zatim izdaci za koje Ministarstvo ne provodi procedure izbora dobavljača (unajmljivanje stanova za profesionalno vojno osoblje, PDV za opremu), te izdaci koji će se realizirati na temelju okvirnih sporazuma zaključenih u ranijem razdoblju, te on u suštini predstavlja plan trošenja sredstava, a ne plan nabava na temelju kog će se pokretati procedure izbora dobavljača.

Plan nabava nije izmijenjen ili dopunjen nakon odobrenih prestrukturiranja sredstava, pa njim nisu obuhvaćene nabave koje su u obrazloženju zahtjeva za prestrukturiranjem

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10

sredstava navedene kao potrebne ili neophodne, a za nabave koje su obuhvaćene planom nisu usklađeni iznosi prema odobrenom proračunu. Jednostavnije rečeno, ovako utvrđen plan nabava se ne može smatrati polaznim dokumentom za pokretanje procedura nabava, niti dokumentom na temelju kog se može pratiti realizacija procedura nabava. Jasno utvrđen plan nabava prvenstveno služi Ministarstvu za utvrđivanja potreba i prioriteta za nabavama, te bi isti trebao biti usuglašen sa sredstvima koja su odobrena za određene namjene.

Na osnovu pregleda realiziranih nabava utvrdili smo da pojedini postupci nisu realizirani do kraja 2010. godini, što se odrazilo na stepen realizacije pojedinih proračunskih kategorija, uglavnom kapitalnih izdataka. Postupci za nabavku municije (planirana vrijednost 247.050 KM) i nabavu i instalaciju komunikacijske opreme (planirana vrijednost 1.200.000 KM) su poništeni, a razlozi za poništenje navedeni u izvješćima Povjerenstva za provođenje postupka se odnose na neispunjavanje formalno pravnih uvjeta u pogledu plaćanja doprinosa (nabava municije), te broj kvalificiranih kandidata manji od tri (nabava i instalacija komunikacijske opreme). Postupak za nabavu športskih pištolja (planirana vrijednost 1.028.750 KM) i usluge migracije-nadogradnje telefonskih centrala Erikson (planirana vrijednost 450.000 KM) nisu okončani u 2010. godini, jer su pokrenuti u mjesecu srpnju, odnosno studenom.¹²

Nabava materijala: Izdaci za nabavu materijala iskazani su u iznosu od 16.158.801 KM. Značajni izdaci se odnose na izdatke za obrasce i papir (162.899 KM), kompjuterski materijal (478.339 KM), odjeću i uniforme (10.120.746 KM), hranu (4.291.928 KM), sitan inventar (417.953 KM). Ove nabave su vršene na temelju provedenih procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača u ranijem razdoblju (uniforme, hrana) sa kojima su potpisani okvirni sporazumi koji su bili podloga za pojedinačne ugovore predmetnih nabava.

Praćenje realizacije okvirnih sporazuma i pojedinačnih ugovora nije osigurano na način da se s pouzdanošću može potvrditi da je uspostavljena efikasna kontrola istih. Na preporuku iz prethodne revizije da je potrebno uvesti pouzdano evidentiranje i praćenje realizacije nabave materijala poduzete su određene aktivnosti, ali je potrebno nastaviti sa uvezivanjem evidencija, koje se vode na više mjesta, u jednu evidenciju koja će biti kontinuirana i pouzdano osigurati praćenje realizacije okvirnih sporazuma i pojedinačnih ugovora (cijene, rok, količina, vjerodostojnost dokumentacije).

Motorna vozila: Ministarstvo je izvršilo nabavu šest vozila ukupne vrijednosti 277.487 KM, od čega su tri vozila nabavljena za potrebe DKP-Misije BiH u Briselu i Vašingtonu, Za tri vozila nabavljena za potrebe Ministarstva, u ukupnoj vrijednosti od 169.744 KM, izvršeno je rezerviranje na temelju zaključenog ugovora o nabavi. Iz dokumentacije o pokretanju procedure se ne može utvrditi za koje namjene je izvršena nabava, dok se u internim dopisima pominju nabave za potrebe programa Vojna odbrana, te inicijative o nabavi za potrebe ministra obrane i njegovih zamjenika.

Nabava softvera za potrebe identifikacije i kodifikacije sredstava: Procedura izbora dobavljača je pokrenuta u 2009. godini, nakon donošenja odluke o izboru softverskog paketa koji zadovoljava zahtjeve Ministarstva iz oblasti identifikacije i klasifikacije materijalnih sredstava prema NATO kodifikacijskom sustavu. Nabava je izvršena primjenom pregovaračkog postupka određenog člankom 11. stavak(4) pod a) 3) Zakona o javnim nabavama BiH od dobavljača koji je intelektualni vlasnik softvera.

¹² Planirani iznosi nabava preuzeti su iz Tablice planiranih i izvršenih nabava koju je sačinilo Ministarstvo

Iz dokumentacije o provođenju procedure pregovaračkog postupka, koja je prezentirana tijekom revizije, ne može se utvrditi da su ispoštovane sve proceduralne radnje u vezi sa vođenjem pregovaračkog postupka. U radnjama koje su provedene prilikom izbora dobavljača postoje određene neusklađenosti koje upućuju na nepoštivanje internih procedura za provođenje nabava: zahtjev za dostavljanje ponuda upućen je ponuđaču 01.10.2009. godine, a svi akti (referat o nabavi softvera, dodatna pojašnjenja u vezi sa primjenom Zakona o javnim nabavama BiH, odluka o nabavi) koji su trebali prethoditi zahtjevu sačinjeni su nakon dostavljanja ponude. Na temelju upućenog zahtjeva ponuda je dostavljena 02.10.2009. godine. Ugovor je zaključen u ožujku 2010. godine na iznos od 620.408 KM. Sredstva za realizaciju ugovora su prvobitno planirana u 2009. godini, a kroz izmjenu namjenske strukture kapitalnih izdataka osiguran je iznos od 370.000 KM.

Izbor dobavljača za izvođenje radova: Ministarstvo je kroz dva otvorena postupka izvršilo izbor dobavljača za izvođenje radova u vrijednosti od 1.279.301 KM na rekonstrukciji i investicijskom održavanju objekata (evidentirani kao kapitalni izdaci). I u jednom i u drugom otvorenom postupku u lotove su podijeljeni radovi koji nemaju sličnosti jedni sa drugima (radovi na saobraćajnici i trotoarima, sanacija dvorane, izgradnja toplovoda u jednom te sanacija objekata i sanacija asfaltnih površina u drugom lotu) pa ih je trebalo objediniti po sličnom karakteru radova. Kriterij za dodjelu ugovora u oba postupka je ekonomski najpovoljnija ponuda u kome cijena učestvuje sa 75 % (80 % u drugom postupku), a rok za izvođenje radova sa 20 % (15 %) i rok plaćanja (5 %). Mada je određivanje kriterija u mjerodavnosti ugovornog organa koji cijeni opravdanost i potrebu za njihovim određivanjem u određenom procentu, smatramo da kriteriji koji se tijekom realizacije ugovorenih obveza ne mogu u potpunosti pratiti ne bi trebali biti zastupljeni u velikom procentu, čak ni kada se planira ugovaranje kaznenih odredbi u slučaju neizvršenja radova. U jednom lotu su ti kriteriji bili presudni za izbor dobavljača (izabrana ponuda od 228.965 KM, a najniža 198.012 KM). Također, smo uočili da su predsjednici povjerenstava za izbor dobavljača u oba postupka osobe koje su imenovane za nadzornog organa kod izvođenja nekih od radova u čijem izboru su učestvovala, a član jednog od povjerenstava je osoba koja je pokretač nabave i po opisu poslova zadužena za praćenje realizacije nabava.

Svjetsko vojno prvenstvo: Na osnovu referata o pokretanju ugovaranja nabave za potrebe organizovanja 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju, u 2011. godini, donesena je Odluka o pokretanju nabave procijenjene vrijednosti 800.000 KM. Predmetna nabava je podijeljena na lotove, a nakon provedene procedure izvršeni su izbori dobavljača, za lot 1 - opremanje restorana u domu Oružanih snaga BiH (68.281 KM) i za lot 2 - opremanje KTB u Vojarni Rajlovac (221.697 KM) na osnovu ponude dostavljene od strane jednog ponuđača. Prijedlog da se izbor dobavljača izvrši na osnovu jedne ponude Povjerenstvo za javne nabave obrazlaže hitnošću okončanja postupka za potrebe održavanja prvenstva, a u vezi sa činjenicom da su osigurana sredstva, ponuđene cijene realne i provjeren ponuđač.

Nadalje, revizijom postupka nabave kuhinjskog pribora u vrijednosti od 121.342 KM (lot 1) također je utvrđeno da je izbor dobavljača izvršen na bazi jedne ponude. Prema odredbi članka 12. stavak (1) točka b) podtočka 4) Zakona o javnim nabavama BiH postupak dodjele ugovora može biti otkazan kada je broj primljenih prihvatljivih ponuda manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretni ugovor. Mišljenja smo da je u svakom pojedinačnom slučaju, pri odluci da se izvrši izbor dobavljača kada su dostavljene manje od tri ponude, potrebno dodatno procijeniti da li je ostvarena pravična i aktivna konkurencija.

Nabava borbenih ranaca: Nabava borbenih ranaca je planirana u okviru nabave intendantskih materijalnih sredstava planske vrijednosti od 500.000 KM. Povjerenstvo za javne nabave je konstatiralo da su pristigle dvije, formalno-pravno ispravne ponude, ali da se odbijaju, jer nisu tehnički zadovoljavajuće kako je to traženo u tenderskoj dokumentaciji, te je donijela zaključak o poništenju i ponavljanju postupka. Jedan od ponuđača je uložio prigovor koji je Ured za žalbe prihvatio kao osnovan radi toga, što je, ugovorni organ (Ministarstvo) u tenderskoj dokumentaciji u dijelu 'tehnički uvjeti' točno opisao određeni proizvod čime je žalitelju onemogućeno ravnopravno učešće u predmetnom postupku, a što je u suprotnosti sa člankom 14. Zakona o javnim nabavama BiH. Odlukom Ureda za žalbe poništen je postupak i isti se nastavlja u 2011. godini.

Napominjemo da testiranim uzorkom nabava nisu obuhvaćeni postupci koji su bili predmet revizije Ureda za internu reviziju Ministarstva. Naime, sukladno Planu rada Ureda za internu reviziju obuhvaćeno je ispitivanje sustava internih kontrola procesa javnih nabava, a pregledom su obuhvaćeni određeni postupci javnih nabava, te su sačinjena izvješća o rezultatima revizije i dane preporuke o provođenju korektivnih aktivnosti. S obzirom na detaljno iskazane nepravilnosti koje su uočene u provedenim procedurama nabava koje su bile predmet interne revizije, preporučamo Ministarstvu da sukladno danim preporukama Ureda za internu reviziju poduzme aktivnosti na njihovoj realizaciji.

Neophodno je uspostaviti sustav javnih nabava kojim će se osigurati efikasan način korištenja javnih sredstava i provođenje postupaka sukladno pravilima utvrđenim Zakonom o javnim nabavama BiH i pratećim podzakonskim aktima.

9. Prihodi

Ministarstvo u financijskim izvješćima nema iskazanih prihoda.

10. Ostalo

- **Donacije**

Ministarstvo je u financijskim izvješćima prikazalo raspoloživa donatorska novčana sredstva u iznosu od 666.796 KM (donacija Vlade SAD u iznosu od 558.706 KM i donacija prijateljskih zemalja u iznosu od 108.090 KM). Za praćene realizacije ovih sredstava otvorena su u ISFU sustavu dva projektna koda, a s obzirom da se radi o namjenskim sredstvima koja nisu realizirana tijekom 2010. godine, izvršen je prijenos u 2011. godinu.

11. Korespondencija

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2010. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i iskazana namjera o poduzimanju aktivnosti na rješavanju istih u 2011. godini.

**Vođa tima za
financijsku reviziju**

Mirsada Sijamić, viši revizor

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Miro Galić, viši revizor

U reviziji učestvovali:

Snježana Baštinac, viši revizor

Nada Laco, revizor

Aida Selimović, revizor

Ivana Vujević, pomoćni revizor

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje financijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru financijskog izvješćivanja, te da je odobrilo financijska izvješća.

Rukovodstvo **Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da financijska izvješća za 2010. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04 i 49/09), Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH (Protokol Ministarstva broj 01-St4-16-1810/05 od 30.05.2005. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2010. godinu (Službeni glasnik BiH broj 103/09) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da financijska izvješća daju fer i istinit prikaz financijskog stanja i rezultate poslovanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih financijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća;
- da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da financijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum: 30.03.2011. godine

Ministar:

Selmo Cikotić

Pregled rashoda proračuna za 2010. godinu

Naziv institucije: Ministarstvo obrane BiH

Tablica I

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	329.191.000	-2.770.000	326.421.000	318.692.091	98
Bruto plaće i naknade	196.594.000	1.800.000	198.394.000	197.666.409	100
Naknade troškova uposlenih	61.048.000	3.965.000	65.013.000	59.093.341	91
Putni troškovi	5.220.000	-1.300.000	3.920.000	3.560.396	91
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	1.398.000	-200.000	1.198.000	934.064	78
Izdaci za energiju i kom. usluge	8.300.000	1.300.000	9.600.000	9.599.586	100
Nabava materijala	17.281.000	-1.100.000	16.181.000	16.158.801	100
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	13.765.000	-8.735.000	5.030.000	4.987.306	99
Unajmljivanje imovine i opreme	8.966.000	800.000	9.766.000	9.423.322	96
Izdaci za tekuće održavanje	11.193.000	2.000.000	13.193.000	13.130.895	100
Izdaci za osiguranje	505.000	-100.000	405.000	404.934	100
Ugovorene usluge i druge usluge	4.921.000	-1.200.000	3.721.000	3.733.038	100
	0				
2. Kapitalni izdaci	5.385.000	1.770.000	7.155.000	5.088.272	71
Nabava zemljišta	0		0	0	0
Nabava građevina	0		0	0	0
Nabava opreme	4.185.000	1.770.000	5.955.000	3.947.379	66
Nabava ostalih stalnih sreds.	0		0	0	0
Rekonstrukcija i inves.održ.	1.200.000		1.200.000	1.140.893	95
3. Tekući grantovi	0	1.000.000	1.000.000	977.915	98
Grantovi u inozemstvu	0	1.000.000	1.000.000	977.915	98
I. Ukupno (1+2+3)	334.576.000	0	334.576.000	324.758.278	97
II. Prosječan broj uposlenih					
4. Novčane donacije			0	0	

Rukovodstvo je ove izvješće odobrilo 28.02. 2011. godine.

Ministar:

Selmo Cikotić

Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine

Naziv institucije: Ministarstvo obrane BiH

Tablica II

Opis	31.12.2009	31.12.2010.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	3.126.012	1.050.974	34
Novčana sredstva	116.190	136.661	118
Kratkoročna potraživanja	3.009.822	914.313	30
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	37.809.743	43.591.887	115
Stalna sredstva	40.504.038	49.482.569	122
Ispravka vrijednosti	2.694.295	5.890.682	219
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.809.743	43.591.887	115
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	40.935.755	44.642.861	109

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	54.919.315	44.077.592	80
Kratkoročne tekuće obveze	20.863.345	18.514.873	89
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema uposlenima	24.436.974	22.981.526	94
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	9.618.996	2.581.193	27
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	37.809.740	43.591.887	115
Izvori sredstava	37.809.740	43.591.887	115
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	92.729.055	87.669.479	95
------------------------------	-------------------	-------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koji radi Ministarstvo financija i trezora na razini proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je ova izvješće odborilo 28.02. 2011. godine

Ministar:
Selmo Cikotić